

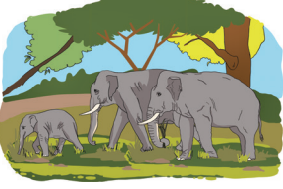
0335CH05

উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণী একেলগে বাস কৰে

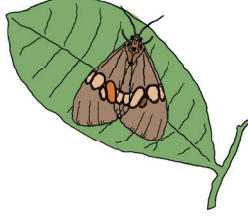
অধ্যায় ৪-ত, আমি বহুতো উদ্ভিদ দেখিছিলো। তুমি লক্ষ্য কৰিছানে যে য'ত উদ্ভিদ আছে, তাত জন্তুও আছে? সাৱধানে চোৱা আৰু তুমি দেখিবা যে তুমি দেখা উদ্ভিদবোৰৰ ওপৰত, চাৰিওফালে আৰু আনকি তলত বহুতো জীৱ-জন্তু বাস কৰে!

ইয়াত উদ্ভিদৰ সৈতে একেলগে বাস কৰা জন্তুৰ কিছুমান ৰ ছবি আছে।
ছবিবোৰৰ পৰা তুমি এই জন্তুবোৰৰ কোনটো চিনাক্ত কৰিব পাৰিবা? তুমি সেইবোৰৰ
কোনটো আগতে দেখিছা? এই জন্তুবোৰৰ কোনটো মাটিৰ তলত বাস কৰে?

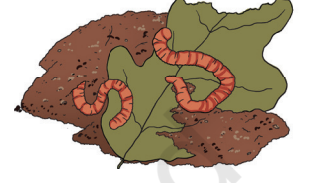
ঘাঁহ খাই থকা হাতী

এটা পাতৰ ওপৰত
জিৰণি লোৱা এটা
মথ

পাত চোবাই থকা এটা
পলু

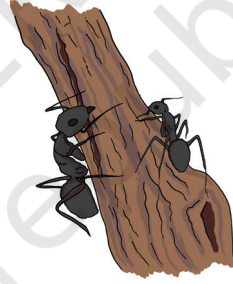
পাত আৰু মাটিত
কেঁচু

এটা টিপচীৰ
গান

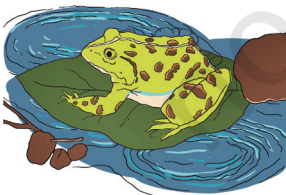
গছৰ কাণ্ডত এটা
কাঠ

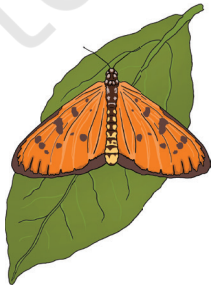
পাত ব্যৱহাৰ কৰি
পৰুৱাবোৰে সিহঁতৰ
বাহ নিৰ্মাণ কৰিছে

পাতখনত এটা
ৰঙীন দুৰ্গন্ধযুক্ত
পোক

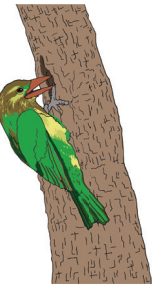
এটা ভেকুলী
পাতৰ ওপৰত
জিৰণি লৈ
আছে

এটা পাতত বহি থকা
এটা পখিলা

লুকুৱাবলৈ আৰু
জিৰণি ল'বলৈ গছৰ
ফোঁপোলা ব্যৱহাৰ কৰা
কেৰ্কেটুৱা

বাহ সজাৰ বাবে গছৰ
ফোঁপোলা ব্যৱহাৰ
কৰা এটা হেটুলুকা

Discuss

পৃষ্ঠা ৬৩-ত দেখুওৱা কোনটো প্ৰাণী, তুমি আগতে দেখিছা? তুমি সেইবোৰ ক'ত আৰু কেনেদৰে দেখিছিলো বৰ্ণনা কৰা। এই জন্তুবোৰ কিমান সৰু বা ডাঙৰ সেয়া দেখুৱাবলৈ তোমাৰ আঙুলি, হাত আৰু বাহু ব্যৱহাৰ কৰা!

এই জন্তুবোৰে উদ্ভিদৰ ওচৰত কিয় বাস কৰিবলৈ পছন্দ কৰে?

মাটিত জীৱন

উদ্ভিদৰ কাষৰ মাটিত থিয় হোৱা। যদি তোমাৰ সুবিধা হয়, তুমি জোতা খুলি লোৱা।

তোমাৰ ভৰিৰ তলৰ মাটিখিনি কি ৰঙৰ?

Activity 1

তোমাৰ উদ্ভিদ বন্ধুৰ ওচৰৰ পৰা অলপ মাটি তোমাৰ হাতেৰে তুলি লোৱা।

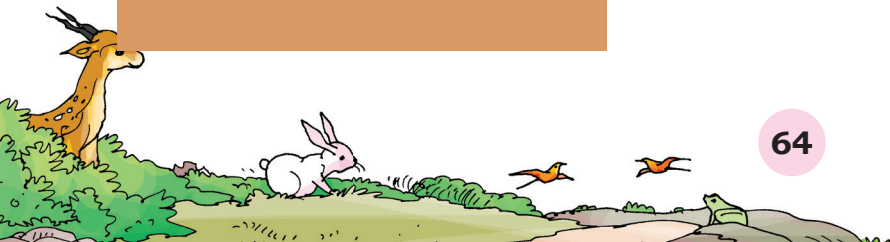
- এইটো কেনেকুৱা দেখা যায় আৰু অনুভৱ হয়?
- ই শুকান, সেমেকা, খহটা, মসৃণ, কঠিন নে দানায়ুক্ত?
- তুমি মাটিত কোনো পাত বা পোক-পতংগ বিচাৰি পাইছিলো নেকি?
- এতিয়া এই মাটিৰ গন্ধ লোৱা আৰু মনত ৰাখা।

মোৰ মাটিত অনুভৱ হৈছিল

খহটা ☐ মসৃণ ☐ কঠিন ☐ দানায়ুক্ত ☐

মোৰ মাটিত আছিল

একো নাই ☐ পাত ☐ সৰু শিল ☐ পোক-পতংগ ☐

বৰষুণ হোৱাৰ এদিন পিছত
ওপৰত উল্লেখ কৰা কাৰ্য্যৰ
পুনৰাবৃত্তি কৰা। একেটা স্থানৰ
পৰাই মাটি উঠাবলৈ মনত ৰাখিবা।
তুমি মাটিৰ ৰূপ, অনুভৱ আৰু
গোন্ধৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য
বিচাৰি পাইছানে??

যিকোনো উদ্ভিদৰ পৰা বহু
দূৰত থকা আন ঠাইৰ পৰা অলপ
মাটি লোৱা। তুমি আগতে সংগ্ৰহ
কৰা মাটিৰ পৰা ই পৃথক নেকি?
কেনে ধৰণে?

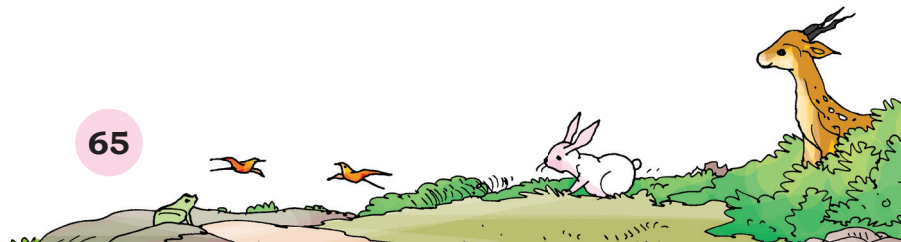

মাটিখিনি অধিক সাৱধানে পৰীক্ষা কৰা। ইয়াত তুমি কি সৰু বস্তু লক্ষ্য
কৰিছা?

মাটি সৰু সৰু টুকুৰাত বিভক্ত হোৱা শিলৰ লগতে পুৰণি পাত, শিপা,
কাণ্ড আৰু পোক-পতংগৰ দৰে জীৱিত আৰু মৃত জীৱ-জন্তুৰ পৰা তৈয়াৰ
কৰা হয়।

মাটিত বহুতো পোক-পতংগ আৰু অন্যান্য জীৱ-জন্তু বাস কৰে!
কিছুমান তুমি চাব পাৰা, আৰু কিছুমান দেখিবলৈ অতি সৰু। মাটিৰ ওপৰৰ
স্তৰত আৰু ঘাঁহ আৰু পাতৰ মাজত ঘূৰি ফুৰিলে তুমি পৰুৱা, উঁই, সৰু
ভেঁকুৰ আৰু ঘাঁহনিৰ দৰে পোক-পতংগ পাব পাৰা।

যেতিয়া বৰষুণ হয় আৰু মাটি ভিজে, আন প্ৰাণী যেনে কেঁচু আৰু কেৰেলুৱাও দেখা যাব পাৰে। তুমি মাটিত অধিক ঘাঁহ আৰু অন্যান্য উদ্ভিদ ও পাব পাৰা।

Discuss

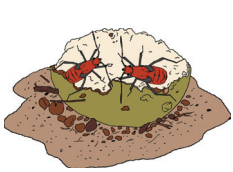
বাৰিষাৰ সময়ত, তুমি চাৰিওফালে আৰু বহুতো উদ্ভিদ আৰু জীৱ-জন্তু পাব পাৰা। এই নতুন উদ্ভিদ আৰু জীৱ-জন্তুবোৰ ক'ৰ পৰা আহিছিল? তুমি সেইবোৰ আগতে কিয় দেখা পোৱা নাছিল?

Activity 2

তোমাৰ উদ্ভিদ বন্ধুৰ ওচৰত থিয় হৈ চাৰিওফালে চোৱা। তুমি কিমানবিধ বিভিন্ন প্ৰাণীক চিনাক্ত কৰিব পাৰিলা? সেইবোৰ শব্দত বৰ্ণনা কৰা আৰু টেবুলখন পূৰণ কৰা। প্ৰয়োজন হ'লে তুমি তলত দিয়া ছবিবোৰ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰা।

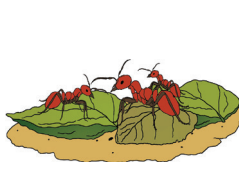
মই দেখিছিলো (বৰ্ণনা কৰা)	এইটো আছিল...	ই কি কৰি আছিল?
এটা সৰু জপিয়াই থকা পতংগ	ঘাঁহ	চাৰিওফালে জপিয়াই ফুৰিছে
এটা পাতল উদ্ভিদ যি পাক খায়	ওচৰৰ আন এডাল উদ্ভিদত	একো নাই
এটা ক'লা চৰাই		

পচা ফলৰ
ওপৰত পৰা বঙা
পোক

নীলা উৰণীয়া
পতংগ

পাতত পৰি থকা
পৰুৱা

ইন্দ্ৰমালতী ফুলৰ
ওপৰত পখিলা

এটা শিলৰ
ওপৰত পৰি থকা
জেঠী

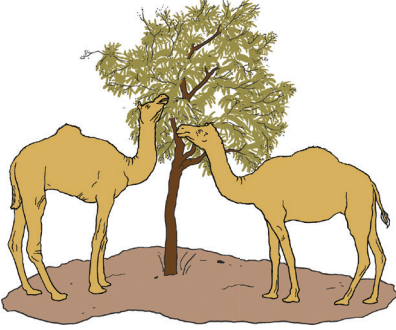
শিক্ষকলৈ টোকা

কিছুমান পোকে মাটিৰ পৰা বৰষুণ ওলোৱালৈ অপেক্ষা কৰে। উদ্ভিদৰ বীজবোৰ দীৰ্ঘদিন ধৰি মাটিত থাকিব পাৰে আৰু বৰষুণ হ'লে বা পানী দিয়া হ'লে অংকুৰিত হয়।

Do you know?

পশু, চৰাই আৰু পতংগবোৰে উদ্ভিদৰ বিভিন্ন অংশ খাদ্য, আশ্ৰয় আৰু
বিশ্ৰামৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰে।

উটে উদ্ভিদৰ পাত খায়

ফেঁচাৰ দৰে চৰাইবোৰে দৰে
নিজৰ পোৱালীক পোহপাল
কৰিবলৈ গছবোৰৰ গাঁতবোৰ
ব্যৱহাৰ কৰে।

কেৰ্কেটুৱা আৰু কাউৰীয়ে সিহঁতৰ
বাহ নিৰ্মাণ কৰিবলৈ আৰু সিহঁতৰ
পোৱালীক পোহপাল কৰিবলৈ
গছবোৰৰ পৰা ডাল ব্যৱহাৰ কৰে

বান্দৰে গছৰ ফল খাবলৈ
ভাল পায়

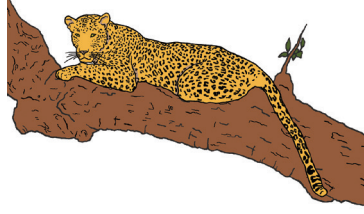
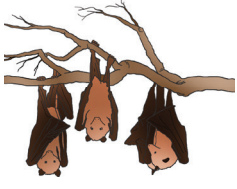

মৌপিয়া আৰু পখিলাবোৰে বিভিন্ন
ফুলৰ পৰা ৰস পান কৰে

টিপচী চৰায়ে বাহ সাজিবলৈ উদ্ভিদৰ
পাত চিলাই কৰে

বাদুলি আৰু নাহৰফুটুকী বাঘে গছৰ
ডালবোৰ বিশ্রাম আৰু আশ্ৰয়ৰ বাবে
ব্যৱহাৰ কৰে

পলুৱে খাদ্যৰ বাবে উদ্ভিদৰ বিভিন্ন
পাত খায়

এই জন্তুবোৰৰ কিমানটা তুমি দেখিছা? তেওঁলোকৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখা

Activity 3

চৰাইৰ মাত

- তোমাৰ চকু বন্ধ কৰা আৰু চৰাইৰ মাত শুনিবলৈ চেষ্টা কৰা।
তুমি কোনো চৰাইৰ শব্দ শুনিছা নে?
তুমি চাব পাৰিবানে কোনবোৰ চৰাইয়ে এই শব্দবোৰ কৰি আছে?
- ছবিখনত দেখুওৱাৰ দৰে তোমাৰ কাণকেইখন তোমাৰ হাতেৰে বেৰি
ধৰা আৰু তোমাৰ মুখখন চৰাইৰ মাতৰ ফালে আগুলিয়াই দিয়া। তুমি
শব্দটো অধিক স্পষ্টভাৱে শুনিব পাৰিবানে?

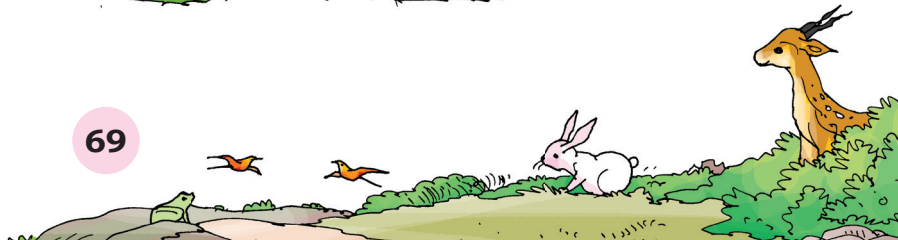
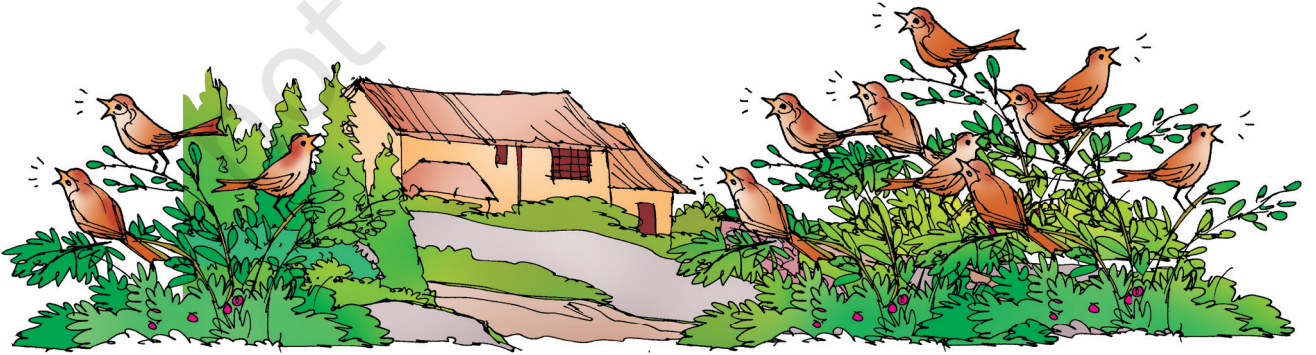

বিভিন্ন চৰাই, বিভিন্ন মাত

- তুমি শুনা চৰাইৰ শব্দবোৰ মনত পেলোৱা। বিভিন্ন চৰাইয়ে বনোৱা শব্দবোৰ প্ৰস্তুত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা।
- এতিয়া তুমি শুনা যিকোনো চৰাইৰ মাত নিম্নলিখিত তালিকাত লিখিবলৈ চেষ্টা কৰা।

চৰাইটোৰ নাম	চৰাইৰ মাত
পাৰ	গুটুৰ গু

- যদি তুমি চৰাইৰ কোনো শব্দ শুনা নাই, তুমি ইয়াৰ কাৰণ কি বুলি ভাবা?
- তুমি অধিক চৰাইৰ শব্দ শুনিছা নেকি-
 ৰাতিপুৱা?
 আবেলি?
 সন্ধিয়া?

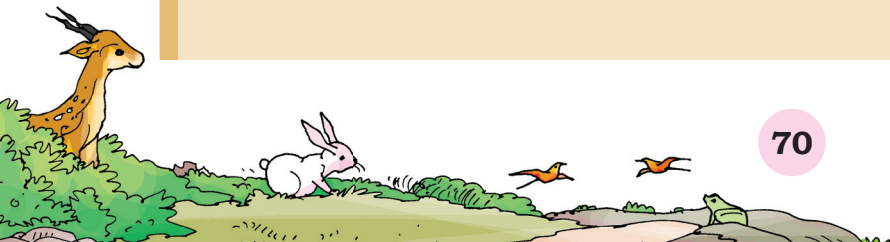
আমি প্ৰতিফলিত কৰোঁ আৰা

ক. আলোচনা কৰা

১. আগৰ কাৰ্যকলাপৰ সময়ত তুমি সংগ্ৰহ কৰা মাটিৰ নমুনা দুটাৰ ৰং আৰু গাঁথনি কি আছিল? কোন মাহত তুমি সেইবোৰ তুলিছিলো? সেইবোৰ পৰা বেলেগ গোলক ওলাইছিল নেকি আৰু তুমি গোলকবোৰ বৰ্ণনা কৰিব পাৰিবানে?
২. তুমি লক্ষ্য কৰি থকা গছজোপাত কোন মাহত সতেজ নতুন পাত দেখা গৈছিল?
৩. উদ্ভিদৰ চাৰিওফালে তুমি কোনবোৰ জন্তু, চৰাই আৰু পোক-পতংগ লক্ষ্য কৰিছিলো?
৪. জীৱ-জন্তু, চৰাই আৰু কীট-পতংগবোৰে উদ্ভিদৰ ওপৰত কেনেদৰে নিৰ্ভৰ কৰে সেই বিষয়ে মনত পেলোৱা আৰু লিখিবা। কোনটো তোমাৰ প্ৰিয় আছিলদাহৰণ?
৫. মাটি কিহৰ দ্বাৰা গঠিত?

খ. লিখা

তুমি উদ্ভিদৰ ওচৰত বা ওপৰত লক্ষ্য কৰা দুটা প্ৰাণীৰ নাম।		
এই প্ৰাণীবোৰৰ আকৃতি, আকাৰ আৰু ৰং বৰ্ণনা কৰা।		
অনুমান কৰা এই জন্তুবোৰ কিয় এই উদ্ভিদবোৰৰ ওচৰত আছিল।		
এই জন্তুবোৰৰ বিষয়ে তুমি আন কি আকৰ্ষণীয় বস্তু লক্ষ্য কৰিছিলো?		

গ. অংকন

মনত ৰাখিবা তুমি তোমাৰ উদ্ভিদ বন্ধুৰ বিষয়ে লিখিছিল। এতিয়া চেষ্টা কৰা আৰু তোমাৰ উদ্ভিদ বন্ধুক আঁকিবলৈ চেষ্টা কৰা। তুমি জন্তু, চৰাই বা পোক-পতংগ দেখা পোৱা ঠাইবোৰ দেখুৱাবলৈ তোমাৰ অংকনত বিভিন্ন ৰঙৰ সৰু বিন্দু ব্যৱহাৰ কৰিবা।

ঘ. ক্ৰমত ৰাখা

এদিন সুমাই এজোপা তগৰ গছত এটা পলু বিচাৰি পালে। তাই এইটো আকৰ্ষণীয় পাইছিল। তাই এইটো প্ৰায় ১০ মিনিটৰ বাবে লক্ষ্য কৰিছিল। ই একেৰাহে কোমল পাত খাই আছিল। তাইৰ মাক তাইৰ ওচৰলৈ আহিছিল। তেওঁ তাইক প্ৰতিদিনে পলুটো পৰ্যবেক্ষণ কৰিবলৈ নিৰ্দেশনা দিছিল। সুমা অধিক কৌতূহলী হৈ পৰিল।

এজন ডাঙৰ ব্যক্তিৰ পৰামৰ্শ লোৱা আৰু নিম্নলিখিত পৰিৱৰ্তনবোৰ ক্ৰমত লিখা।

- ☐ এতিয়া এইটো এটা পখিলা আছিল।
- ☐ পলুটোৱে এটা লেটাগুটি গঠন কৰিছিল।
- ☐ ই লাহেকৈ উৰি গ'ল।
- ☐ এদিন ই খোৱা বন্ধ কৰিলে।
- ☐ এইটো লেটাগুটিৰ পৰা ওলাই আহিছিল।

